

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

NGUYỄN THÀNH LONG

Những tiếng vỗ cánh

TẬP TRUYỆN VÀ BÚT KÝ

Lặng lẽ Sa Pa

TRUYỆN NGẮN

Sáng mai nào xế chiều nào

TẬP TRUYỆN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

NGUYỄN THÀNH LONG

Những tiếng vỗ cánh

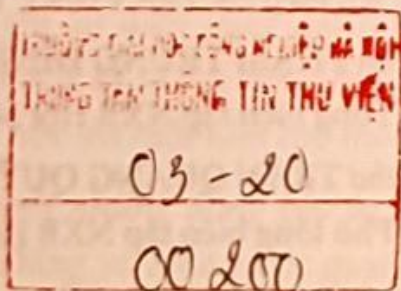
TẬP TRUYỆN VÀ BÚT KÝ

Lặng lẽ Sa Pa

TRUYỆN NGẮN

Sáng mai nào xế chiều nào

TẬP TRUYỆN

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào ký ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà xuất bản Văn Học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà Văn thực hiện dự án

"Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước" (giai đoạn thực hiện 2014 - 2015).

Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: "Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước". Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng; tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ... theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà Văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà văn
NGUYỄN THÀNH LONG
(1925 - 1991)

TIỂU SỬ

Bút danh khác: Lưu Quỳnh, Phan Minh Thảo.

HỌ VÀ TÊN KHAI SINH:

Nguyễn Thành Long. Sinh ngày 16 tháng 6 năm 1925. Quê quán: Quy Nhơn, Bình Định. Đảng viên Đảng CSVN. Hội viên sáng lập Hội nhà văn Việt Nam (1957). Mất ngày 6 tháng 5 năm 1991 tại Hà Nội.

VÀI NÉT VỀ QUÁ TRÌNH HỌC TẬP, CÔNG TÁC, SÁNG TÁC:

Tham gia hoạt động văn nghệ trong những năm kháng chiến chống Pháp ở Nam Trung bộ. Sau năm 1954: tập kết ra Bắc, chuyển về sáng tác và biên tập ở các báo, nhà xuất bản và Hội Nhà văn Việt Nam, có thời gian tham gia dạy ở Trường viết văn Nguyễn Du.

TÁC PHẨM CHÍNH ĐÃ XUẤT BẢN:

Đã xuất bản nhiều truyện ngắn và bút ký, trong đó nổi bật là các tập: *Bát cơm Cự Hồ* (1952); *Chuyện nhà chuyện xường* (1962); *Những tiếng vỗ cánh* (1967); *Giữa trong xanh* (1972); *Nửa đêm về sáng* (1978); *Lý Sơn mùa tôi* (1980); *Sáng mai nào xế chiều nào* (1984); *Trùng khơi* (1986)... Ngoài ra còn có một số tác phẩm dịch: *Romeo, Juliet và bóng tối* (Jon Otchenachek); *Quê xứ con người*

(Saint Exuperi); *Tuyết trên đỉnh Kilimanjaro* (E. Hemingway).

GIẢI THƯỜNG VĂN HỌC:

Giải thưởng Phạm Văn Đồng với tập bút ký *Bát cơm Cự Hồ* năm 1953. Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật năm 2012 với các tác phẩm: *Những tiếng vỗ cánh* - tập truyện và bút ký; *Lặng lẽ Sa Pa* - truyện ngắn; *Sáng mai nào xẻ chiều nào* - tập truyện.

Những tiếng vỗ cánh

TẬP TRUYỆN VÀ BÚT KÝ

NHỮNG TIẾNG VỖ CÁNH

Công trường lớn đây bắt đầu rất đơn giản. Một chiếc thuyền sắt chở đá từ cái nơi có tiếng mìn nổ nghe lụp bụp kia, hỗn hển ngược dòng sông nước chảy xiết về xích vào bờ. Một cái cầu sơn màu xanh, cao lêu nghêu, nhấc cái cần rất dài lên trong không như đưa tay vẫy cái vệt tím màu hoa cà của tàn lá cây gỗ sẹt trên lưng chừng núi bên kia bờ sông. Và một chiếc ô-tô. Cái tế bào trong hàng nghìn, hàng vạn tế bào của cơ thể công trường đây chỉ có thế.

Chưa đến giờ tám, ba người thợ - chị làm đá thuyền, anh lái cầu và anh lái xe - đứng, ngồi trên bờ cỏ mà đùa.

Anh lái xe, mặt mũi có vẻ rạng rỡ hơn cả. Nhìn vào chiếc xe thấy ngay cái chấm đỏ mát mẻ của một lá cờ ghim bên tay lái. Anh chở đá từ đây vào trút trong phân xưởng rồi trở ra. Lại chở vào, cứ thế. Công việc thì công đã bắt đầu rồi. Để dút cái lòng sông này, đắp cái đập vĩ đại này, công trường đòi đá như hai lá phổi người ta đòi khí giới. Trước đây mười lăm ngày, nếu đồng chí phụ trách công đoàn có rừ rì rừ rì rụt rè đề nghị anh lái xe hãy “nghiên cứu” tăng số chuyến lên, thế nào anh cũng sừng sộ: “Xe cộ

mới lắm đấy ư? Các đồng chí không tin thì cứ đi mà lái!". Thế mà bỗng nhiên anh đưa từ tám mươi lên một trăm rưỡi chuyển. Một trăm rưỡi! Buổi chiều hôm đó, khi tin ấy được nêu lên bằng phấn đỏ ở bảng đen của phân xưởng ô-tô, có người lắc đầu không tin: "Thế nào ấy chứ lại!". Vậy mà hôm qua, những người lái xe trong công trường đã lập cả một phái đoàn đến xem anh lái xe của chúng ta thao diễn. Và mọi người có dịp nhận thấy và cảm phục tinh thần làm việc khẩn trương của anh.

Tuy cãi thì cãi, nhưng rốt cục người lái xe cũng dăm suy nghĩ. Nói thật ra, mình chẳng còn "thoải mái" là gì? Trong cuộc sống bây giờ, mỗi người cần phải làm "hết mình". Khi anh thấy so với người khác anh còn ung dung, lập tức trong lòng anh, có một sự gì như là xấu hổ, không yên tâm - có mình chống chế cho mình, cũng là tạm bợ thôi. Qua một đêm trần trọc, sáng hôm ấy, người lái xe đến sớm, lo liệu trước cho xe đâu vào đấy. Ngày hôm ấy, bao giờ tay lái của anh cũng sẵn sàng, cứ vừa vặn cần cầu đồ xong ben đá thứ bảy vào trong xe, hoặc ben xe dốc vào máng tảng đá cuối cùng xong là đi. Chọn con đường ngắn nhất, mắt giống thẳng, cứ xịch đến là y như ở ngay dưới cái cần cầu chẳng phải xê qua xịch lại gì nữa. Chỉ có thế mà khi hết ca, cộng số chuyển, thấy hôm ấy tăng lên gấp rưỡi, chính anh lái xe cũng trở mắt ngạc nhiên. Sau nhiều ngày bắn khoản, bây giờ hướng tiến lên đã thấy rõ ràng, người lái xe phấn khởi lắm, những ngày sau còn nhích lên được thêm nữa và đoạt được "lá cờ đầu".

“Lá cờ đầu” ấy nửa tháng trước là ở dưới thuyền đá. Người con gái đây giữ sáu tháng liền. Chị vốn là thợ “hợp đồng”, có việc thì làm, hết việc thì nghỉ - quy định là thế, nhưng ở đây đến bao giờ mới hết việc? Tuy vậy, chị vẫn thích được vào ngạch. Vào ngạch, sẽ được đi học nghề, hay chí ít làm xong công trường này, sẽ được chuyển một cách chắc chắn đến một công trường khác. Muốn vào ngạch, phải là người tốt lắm. Vì vậy, chị có cố gắng, phải nói là rất cố gắng. Chị làm vừa hết tám tiếng, ca sau thiếu người, chị có thể tự ứng làm luôn tám tiếng nữa. Và chuyện cũng có lần xảy ra: lại thiếu người, chị nhất quyết đòi làm thêm một ca thứ ba. Chị đang ở cái tuổi bẻ gãy sừng trâu, nhưng một hiện tượng lao động như vậy không thể không có người biết.

Đại diện ban chấp hành thanh niên xuống, hỏi:

- Có phải vì phong trào “vượt ba cao điểm, lứa tuổi thanh niên quyết tiến lên hàng đầu chiếm lĩnh mục tiêu cao nhất” không?...

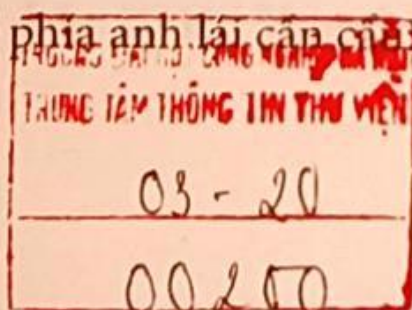
Người con gái đỏ mặt lúng túng.

Như thế đó mà đồng chí phụ trách thanh niên đã giúp đỡ chị một cách kịp thời và quyết định: sau ngày đó, chị vụt hiểu hơn sâu sắc nhiều điều, và vùng lên nữa.

Anh lái xe, lúc không làm gì, trêu chị:

- Cô thấy anh lái cần cầu kia có tội nghiệp không? Vừa kéo cáp móc vào bờ hộ cô, giờ lại ngồi gác xèng cho cô, kia! Thế mà cô không lấy anh ta!

Chị nguyệt một cái dài về phía anh lái cần cầu.

MỤC LỤC

• LỜI NHÀ XUẤT BẢN.....	7
• TIỂU SỬ.....	11
I- NHỮNG TIẾNG VỖ CÁNH.....	13
Những tiếng vỗ cánh.....	15
Cái nhà.....	27
Bản.....	37
Mặt trận phía sau.....	45
Người kỹ sư trẻ.....	62
Chim - gọi - năng.....	73
Trên trận địa của bưu điện.....	80
Cầu đường chiến lũy.....	94
Tuổi hai mươi.....	104
Nông trường Tam Đảo.....	116
Vào đại học.....	127
II- LẶNG LẼ SA PA.....	141
Lặng lẽ Sa Pa.....	143
III- SÁNG MAI NÀO, XẾ CHIỀU NÀO.....	161
Sáng mai nào, xế chiều nào.....	163
Hạnh Nhơn.....	249
Chuyện tình trên Cù Lao Xanh.....	260
Truyện viết trên cao nguyên.....	271